

Aqqalu C. Jerimiassen

UPA 2022/51-1

Atassut

26. April 2022

Nunatsinni illoqarfinni avinngarusimasuniittuni peqqissaaviit minnerni nakorsaqaarniarneq aammalu peqqinnissaqarfimmi sulisunik amigaateqarneq pillugu Naalakkersuisut UPA2023 nallertinnagu nassuiaasioqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Pkt. 51

UKA2020 imm.174 Atassutip inatsisartuni aaliangiiffissatut siunnersuusaa imannak qulequtaqarpoq:

“Peqqinnissaqarfimmik oqartussaaffiup Naalagaaffimmut uterteqqissinnaanera pillugu Naalakkersuisut UKA2021-mut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiami qulaajarneqassapput oqartussaaffiup Naalagaaffimmut utertinneqarnerani qanoq aningaasatigut, sulisoqarnikkut kiffartuussinikkut, nunatsinnut aamma peqqissartunut kinguneqassanersoq”.

Atassummi oqaasinnaaraarput “Inuk qitiutillugu”, taannalumi oqartarnerput ila asuliinnaasanngeqaaq, innuttaasummi peqqissuunissaat naammagisimaarnartumillu sullinneqarnermikkut inissisimajuarnissaat anguniangariuarsimavarput, sulilumi taamaalluni. Assersuummillu tiguseqqilaassagaannittaaq, 1996-imi Siverth K Heilmann-imit telemedicine-imik taaneqartartup (tassa attaveqaatit digitaliusut atorlugit imminut isigaluni oqaloqatigiinneq) atorneqarsinnaaneraniq oqariartuutigineqartareersimangaluarpoq, taamanikkulli telemedicin periarfissaareersimasooq misilittagaareersimasorlu ilisimaneqarpoq, naak internet taamanikkut ullumikkumut naleqqersuutissagaanni ingerlarroortut taaneqarsinnaangaluartoq.

Qanorlimi maanna taava periarfissaasinnaanera qaffasinnerutigissangaluarpa attaveqaateqarnikkut taama siuariartoqartiginikuutillugu.

Kinaluunniit sumiikkaluaruni nakorsiarinnaanissaminut periarfissaqarsinnaanissaa qularnangitsumik tamatta maaniittuusugut kissaatigisaraarput. Unammilligassarpassuilli nakorsassaqaarniarnikkut, taarseraattoqartuarneratigut imaaliillaanarluta matussutissamik nassaarsinnaanissarput qularnarpoq, ukiummi tamaasa tusartaannarparput nakorsaqaarniarnikkut amingaateqarnerup unammillernartumiittuarnera.

Periarfissallu maanna piusut qiviartariaqarigut avaqqunneqarsinnaanngilaq, inoqarfiit peqqissaasunik niarsiinilluunniit taamaallaat peqartuusut telemedicine aqutingalugu inerisaavigneqarsinnaaneri ujartortariaqarparput, tassami qanittunnguakkut tusarparput, peqqinnissaqarfiup iluani aaqqissuusseqqittoqassappat kr.800mio angullugit sulii aningaasatigut atorfissaqartitsineq inissisimasoq.

Taakkulu tamaasa maannakkut naniniassagutsigit, pinngitsuuigata arlaannik pilliuteqartariaqarnerput avaqqunneqarsinnaasussaassangimmat.

Uagut Atassummi siunnersuutigisimasaraluarput ajoraluartumik amerlanerussuteqartunik taperserineqarsimanngilaq, tassalu peqqinnissaqarfitta naalagaaffimmit tiguneqaqqissinnaaneranut periarfissanik ujartuisoqartariaqarnera, tamannalu ataqqiinnartariaqarparput, naak innuttaasut kiffartuunneqarnermikkut toqqissisimanarnerusumillu peqqissutsikkut inissisimalersinnaanerat pillugit taamannak siunnersuuteqarsimangaluarluta. Tamannali pitusimaniaannarnermut tunniutiinnarnertullu allaat ilaatigut sammivilerlugu inissinniarnearpoq.

Inuiattulli tulluusimaarnerujussuaq peqqinnissamiit pingaartinneqarnerusimavoq, namminiilivinniarnarujussuaq inuit peqqissusaanniit, allaallu inuuneranniit pingaartinneqarnerusimavoq ajoraluartumik. Nassueruteqarsinnaaneq ilikkartariaqarparput ingerlariaqqissagutta.

Tamatta peqqinnissaqarfippu pillugu suleqatigiittariaqarpugut, naak maanna nalunaarusiaq affaannaanut killinnerani saqqummiunneqareersoq, ajornartorsiutip qitia assut ersarippoq. Tamannalu inatsisartuusugut suleqatigiittariaqarnitsinnik annertuumik akisussaaffiliivoq.

Taamatut oqaaseqarluta Atassummiit siunnersuut Peqqissutsimut ataatsimiitsitaliamut innersuupparput.